

TELEGRAPHUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pre septembra:
Duminică și Joi. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gâtă prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 7.

ANULU XXIII.

Sabiu in 23 Ianuariu. (4 Februarie) 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. fieră pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și teri strelne pre anu 12 1/2, anu 6 fl.

Inseratele se platește pentru întâia óra cu 7 er. siulu, pentru a doua óra cu 5 1/2, er. și pentru a treia repetare cu 3 1/4, er. v. a.

X Sabiu 22 Ianuariu.

Nu de multu amu disu, ca baronul Sennyey cauta ocasiunea binevenita spre a declară resbelu guvernului si partidei sele. In siedintă din 29 l. c. dupa stilul nou baronul a vorbitu *urbi et orbi*, si in vorbire si-a desvoltatu program'a sea, dupa cum dicu unii, „de ministru.“ Cuventarea se discuta in diurnalistică din Budapest'a că unu evenementu epochalu. Unii o landa, altii o admira, altii cauta defecte intrens'a, altii o critica aspru, inse toti dicu ca insenatatea ei nu se pote trage la indoiala. Un'a inse nu se afla in cuventare, *declararea de resbelu* guvernului. Sennyey nu e multiamitu cu politic'a guvernului, o critica dicendu ca e minutiosa, hesitória si plina de anxietati; cu economia si crutiarea guvernului n'a mersu pâna unde trebuia sa mërga si cu tôte aceste *urca dările*; dela urcarea acésta inca nu astepta vre-unu bine, căci, dupa densulu, cheia unei indreptări a lucrurilor interne a le Ungariei se afla in reorganisarea administratiunei, carea, in fine, sa fia mai grabnica, mai simpla si mai efina.

Guvernului se mai facu si alte imputări din partea baronului, inse la urma i votéza, in genere bugetulu asiá precum lucere; crutiasistemulu de astadi si vorbesce cu partinire pentru parlamentarismu, care din urma, dupa doint'a oratorului, aru fi sa aiba perioade de căte *cinci* ani in locu de *trei* ani si incătu se aru puté din elemente mai lamurite si déca nu de totu gratuitu, celu putienu cu mai putiene spese sub rubric'a diurnelor.

Si cuventarea insasi si aprobarile in decursulu ei ne aréta ca oratorulu a sciutu sa stórcă si din o parte si din alt'a consimtirea cu program'a sea, nici o contradicere nu se ivesce fatia cu cele esmise de densulu, cu mana abundanta, amu puté dice, cu care oratorulu imparte in tôte părțile, la toti, ceea ce astépta si dorescu. Asiá dara de asta-data nu declarare de resbelu, ci, afara de unele imputări, curgu din cornulu celu abundantu alu eloentie aristocratului conservativu svaturile binefacatōrii constituunali, cari conserva ceea ce este, si cari voru sa adauga ceea ce inca lipsesce, pentru că oper'a sa fia completa.

Eata dara unu capu de opera de parlamentarismu, care este rotunditul astfelui incătu nu oferesce nici unu punctu de care sa se scandaliseze nici opusetiunea, adversarea oratorului dupa partida, nici amicii sei politici, carii lu temeu de multu ca mâne poimâne li-se va face contrariu.

Inse déca privim mai deaprope operatulu acesta politici, rostutu de bar. Sennyey, fostulu tavernicu alu Ungariei in tempulu provisoriului, nu putem suprime convingerea, ca in cuventare suntu asiediate elemente ascunse, cari dupa buna afare potu fi aplicate la o actiune accelerata, seu cari sa röda pre incetulu puterea majoritatiei de astadi, fără de a schimbă fisiognomia sistemului politicu de fatia.

Foile deakiste au simtitu procesulu acesta si de aceea au si inceputu, pre cătu numai se pote, a slabí puterea programei sennyeyane, reducendo la o „teoria frumosa“, carea inca

n'a trecutu prin criteriulu aplicării practice.

Grabirea cu recensiuni de feliulu acesta, dupa parerea nostra, nu este nici o garantia pentru de a ajunge la scopul nimicirei efectului cuventărei. Căci perspectiv'a deschisa intrens'a naționalitătilor si confesiunilor, de si n'are valórea reala a legilor positive, cu alte cuvinte: de si nu scim inca, ca la eventualitatea, cându dlu Sennyey aru fi in fruntea ministeriului ungurescu, aru aduce proiecte mai bune pentru naționalităti si confesiuni de cum suntu cele positive de astadi, promite, si natur'a ómenilor este asiá, ca inclina mai tare cătra sperantile viitorului necunoscutu de cătu cătra realitatea, carea nu este precum si a fostu imaginat'o.

Farmeculu momentanu nu este numai in sinulu naționalei magiare. Elu este inca esagerat si in alte părți. Si in momente de aceste critic'a, seu fia si recensiunea din partea suspecta, contribuie mai multu la intarirea contrariului, in casulu de fatia, la intarirea in credibilitatea celor rostiti in nou'a „programa.“

Spre orientarea nostra a romanilor fatia cu acestu evenimentu parlamentariu si politicu, a cărui momentuositate o recunoscem si noi, adaugem numai atât'a: ca aristocrati'a magiara este totu asiá de naționala magiara, că ori care alta partidă, fractiune seu nuancia magiara, déca nu cum-va mai multu decâtua acese din urma. Bar. Sennyey constată acesta si prin cuventarea sea din urma in modulu celu mai eclatantu.

Vai dara de acei ce s'aru seduce prin trens'a la niscari-va ilusiuni!

Bar. Sennyey, adeverat u ca este unu conservativu, despre care se afirmă inca in anulu 1873 ca au conferit u in Vien'a cu contele Clam Martinic, Falkenhayn si Hohenwart si carele si in anulu acel'a a tabarit u veherentia asupr'a „economie asiatică“ din Ungaria, inse elu s'a ferit totu-déun'a de a resturná atunci unu regim, cându formarea altui'a aru fi imposibile. Declaratiunea lui de resbelu, va fi amanata asiá dara totu-déun'a pre atunci, pre cându elu va fi generalu cu armata, va se dica, in capulu unei majorităti si acésta inca este astadi intrebare, ca afla-se in stadiulu primu de formatiune?

Fractiunile cele multe in sinulu majoritatiei dietali ne dau dreptu sa facem o astfelui de conclusiune, starea cea critica a finaciilor tierei ne da dreptu sa ne intarim in convigerea acésta. Ungaria inse trebuie sa nu uitămu ca se afla in alte conditiuni, de cum se afla staturile din monarchie unitarie si unu momentu schimba adese-ori fat'a situatiunei, incătu esu lucrurile cu totulu altfelu de cum se calculasera mai inainte.

Ultimatulu senyeyanu este asiá dara inca alu viitorului. S'a rostitu o cuventare cu unu efectu simtitu; cele-lalte asteptate de unii au remas.

Pusetiunea nostra fatia de evenimentulu parlamentariu dela 29 Ianuariu nou este dara totu aceeasi, carea a fostu inainte de densulu. Pentru ca chiaru si cându aru avé urmări faptice, români s'aru afla in acele-si conditiuni fatia cu densele că si fatia cu cele de astadi.

Deci: *caveant consules!*

Diet'a Ungariei.

In numerulu nostru trecutu amu indigitatu cele mai remarcabili momente din desbaterea generale asupr'a bugetului, in siedintele de Mercuri si Joi, si astadi incepem cu siedint'a interesanta de Vineri, in care tienù intieptulu conducatoriu alu conservativilor din Ungaria, baronulu Sennyey, discursulu seu memorabilu, despre care cu dreptu cuventu dice „Pest. Lld.“ ca sta la culmea perfecțiunei oratorice. Valórea lui obiectiva ne indémna a-lu impartasi publicului nostru in totu cuprinsulu seu.

Baronulu Sennyey, care fu primul oratoru insinuatu la cuventu pre diu'a de 29 Ianuariu, schimbă loculu seu de pâna aci si in siedint'a de Vineri ocupă locu la capetulu bancei a dou'a in grup'a extrema a dreptei. Oratorulu se radica, o tacere profunda si o incorcăre generale plană in sal'a deputatilor, care gema de multimea asculatorilor curiosi. Oratorulu incepe astu-feliu:

Onorata Casa! In momentulu, cându discutămu preliminariulu bugetului pre 1875 — din multe privintie intre impregiurări financiali si economici forte grele si triste — fia-care trebuie sa vina cu sine insusi in chiaru asupr'a unei intrebări si acésta intrebare e: Este drépta politic'a, care si affa espressiunea in preliminariulu subternutu de cătra guvern?

Considerandu seriosu, in detaiu si cu conscientia acésta intrebare trebuie sa respondu ca nu. (Aplausu viu in stâng'a). In ce se manifestea ide'a fundamentală a politicei ministeriului? Intr'o crutiare neinsemnată ce s'a apelcatu fără de a schimbă radicalu sistem'a ba ocolindu cu frica o atare schimbare, si in urcarea dărilor. (Asiá este! in stâng'a). Intr'acésta consiste dada intregu planulu, in care se concentra tota nesuntena stimatului guvern; intr'acésta se esiofiza zelul patrioticu, recunoscutu si apreciatu cu multiamita din partea nostra a tuturor, si neobosit'a staruintia a stimatului domnului ministru de finanțe. Si chiaru in aceste nesuntenie partea leului o are urcarea contributiunilor. De-si nu dorescu sa se repetăsca tôte acele observatiuni ce se adusera din mai multe părți in privintia redutiunilor ce se mai potu face, totusi trebuie sa constatezu, ca guvernul n'a mersu pre calea crutiarei pâna la marginea posibilitătiei. (Asiá este! din stâng'a) si afara de acésta suntu inca multe presemne, ca stimatului guvernui nu apretuesce de ajunsu insenatatea cea mare a legaturei ce existe intre regularea relatiunilor noastre interne si intre regularea complicatiunilor noastre financiali, căci altmintrenă nu se poate intemplă, că stim. guvernul sa nu faca in decursulu activitatii sele, care n'a fostu lunga, dara totusi a durat u-vre-o căte-va luni, déca nu unu pasiu initiatoriu, celu putienu unu pasiu prestatioriu in acésta directiune, si n'am pricpe, ca guvernul cu ocaziunea deschiderei sesiunei dietali n'a facutu cu respectu la regularea administratiunei in intru nici in camera, nici in decursulu discussiunilor in comisiuni o enunciatiune, fia in privintia redutiunilor, fia in a principelor directive ale sele; eu tienu, ca chiaru si acele proiecte ce le-a promisu ministrul de finanțe in a dou'a linia, cum amu dice ca unu alu doilea actu, nu voru ajunge

mai multu la discussiune meritória din lips'a de tempu si me temu, ca déca noi dupa atâta' ani de intardiere mai intardiamu inca unu anu, marimea releslor va prinde radecini astfelui, cătu cele mai cutediate urcări de contributiune nu ne voru mai scôte din tresele. (Aplausu in stâng'a).

Parerea mea e insa aceea — si déca nu me insieu aci jace deosebirea esentiale intre parerea mea si a stimatului guvern — ca de-si situațiunea este predominita de greutățile financiali, cheia' principale pentru rezolvarea loru se afla in regularea administratiunei noastre. (Aplausu.) Dupa parerea mea un'a nu se pote desparti de alt'a; dupa parerea mea, nu vomu ajunge un'a fără de alt'a seu déca o vomu si ajunge, nu o vomu asură pre tempu durabil. (Aplausu.)

Dupa parerea mea, numai aplecarea combinata si de odata a trei midilóce ne va libera de relele noastre. (Saudim.) Celu dintăiu este o modificare rapede si radicale a sistemului nostru de guvernare, (aplausu) impreuna cu micusiorarea erogatelor noastre ce trebuie sa se faca in mesura mare si anume pre calea crutiarei; alu doilea e urcarea venitelor statului si aici marturisescu de buna voia, ca introducerea unoru contributiuni noue sau o urcare a contributiunilor susținătorie — tienendu firesc in vedere totu-déun'a capacitatea de a contribui si fără de a aduce dauna mare intereselor economici — va fi neincungurabile. Alu treilea midilocu suntu atari institutiuni, prin cari vomu fi in stare sa radicam si capacitatea de contributiune, care si asiá este destul de sfortiata.

Numai o combinatiune cu planu si deodata a tuturorul acestoru trei factori, o resolutiune, conscia si marginitoria de sine, urmarita in aplecare si in purcedere, carea eschide atâtua improvisatiunea sfortiata, cătu si siuvairea fricosa, o alegere consequenta a temporii si a mediolcelor in executare, cu unu cuventu, numai o politica croita in liniamente mari si cu planu ne va scuti de unilateralitate si eu nu potu sa nu esprimu, ca purcederea stim. guvernul este unilateral punedu pondulu principalu pre urcarea contributiunilor. (Strigări din stang'a; Adeverat asiá este!) O atare politica ne va scuti de sguduiri — si eu nici aici nu potu sa nu afirmu — ca politic'a guvernului e siuwaitória, pentru ca si schimba planurile sele in mediulociu actiunei si dupa ce si-a retrasu proiectulu de lege relativ la adausul contributiunei de 5 percente, lu suplinisce prin altulu nou, pre care lu numesce darea generale de venit. Eu sustienu, ca acésta unilateralitate si siuvaire ne va impinge mai afundu in miseria. (Strigări din stang'a: Adeverat este!)

Dintre factorii sustatori amu amintit in prim'a linia modificarea rapede si radicale a sistemului nostru de guvernare si aici me grabescu a anuntia, ca sub acésta nu intielegu bas'a dreptului de statu creatu prin legea de complanare. Amu enunciatu in acésta casa — si acésta e si astadi credint'a si convictiunea mea firma, ca eu cautu si aflu garant'a cea mai principale a existintei naționale si independenta a statului nostru in acea legatura constitutiunale, care inradacinata findu in sanctiunea pragmaticea

s'a regulat prin articolul XII din 1867, in care lege eu tienu de nedispensavere si modalitatile pentru tratarea afacerilor si intereselor comune, de si nu voiescu sa vindecu pentru acea lege perfectiunea, care si asi si nu se poate ajunge usior cu puterile omenesci, ci pentru ca aceste afaceri si interese trebuie tratate in modu constitutiunalu. (Aplausu viu in drept'a.)

Si astadi amu acea credintia, ca tiert'a voiesce in esentia acest'a basa, inse deca nu me insiela semtiul meu se latiesce atatul intre cei ce se invioseu cu acest'a basa catu si intre cei cu opiniune diversa de a nostra, parerea, ca noi astadi trebuie sa vindecam inainte de tote stările nostre rele din intru si ca prin urmare desfasiurarea basei dreptului de statu nu este la ordinea dilei. Siguru eu, care me alaturu la acest'a basa in esentia si in modalitatile sele nu potu dorii desfasiurandu aceste intrebări sa le punu la ordinea dilei. (Aplausu.)

Asisderea anunciu, ca sistemul parlamentarii basatu pre ide'a reprezentatiunei constituutiuniali a poporului trebuie sa se sustiena cu totu zelulu animei nostre. (Aplausu viu.) Nu poate fi despre acest'a intre noi, d-loru mei, nici o intrebare, — si deca aflu necesariu si oportunu a o numi, o facu acest'a numai pentru ca sa nu se nasca inaintea lumiei si a tieriei nici macaru o urma de indoiala, ca in acest'a tiéra nu esista nici o partida nici o nuancia de partida, care aru face incercarea sa aduca la valore politic'a sea si sa realizeze tendintiele ei afara de periferia sistemului parlamentariu. (Aplausu viu si strigari : sa traiésca !)

Greu si seriosu este momentul ; grea, inse nu imposibila deslegarea. Acest'a inse trebuie sa se executeze numai pre cale constituutiunale si parlamentaria (aplausu.) In momentul candu natiunea va pierde acesta credintia si intorcandu-se dela ea aru cautá aiurea deslegarea, in acestu momentu va peri si posibilitatea ajutoriului. (Aplausu viu.)

Nu tagaduescu, d-loru mei, ca in vieti'a nostra parlamentaria si in datinele nostre, in pusetiunea si gruparea partidelor suntu lucruri, cari potu sa pretinda indreptare si modificare. Pre langa o dieta care dureza 10 luni, guvernul nu-si poate implini problem'a sea ; cu procedura nostra tardia si greoia resultatului nu poate fi satisfacatoriu ; relativ la sistemul comisiunilor de specialitate, despre cari multi credu, ca absorbu activitatea guvernului parlamentarii, parerile suntu diverse ; sum mai departe convinsu, ca o reductiune proportiunata a numerului deputatilor (consemntimentu in drept'a), regularea si restringerea, deca nu sistarea sistemului de diete (aplausu in drept'a) voru inaltia autoritatea parlamentului nostru si-i voru da capacitatea de munca ; sum convinsu ca parlamentul prin prolongirea ciclului electoralu pre celu pucinu 5 ani (aplausu viu in drept'a) va castigá in stabilitate si opiniunea publica care este radiemulu, asi dicendu leganulu parlamentului, si va putu exercia, lamurindu-se principiele si convictiunile, inriurint'a sea asupra compunerii casei ablegatilor pre calea alegerilor. (Adeveratu ! in drept'a.) Eu punu unu mare pondu si pre reform'a casei de susu pre basea, ca in qualificatiunea ce trebuie a se statori sa servesa de cincisura dreptulu istoricu si traditiunea si in legatura cu acest'a avearea cea mare, cultur'a mai inalta, inteligint'a si sciint'a, servitiele folositorie prestate patriei si esperintiele dobandite. (Aplausu.)

Eu tienu necesariu si indreptarea regulamentului de casa, pentru ca impartiindu-se tempulu si lucrulu mai coresponditoru sa putem lucra mai rapede si mai radicalu.

Formarea partidelor pre temeu

principalu aru fi unu lucru forte de dorit, dara conditiunea dintau la acest'a e, ca si opiniunea publica afara din camera sa se grupeze pre langa principie si lamurirea principiilor in pressa si literatura sa fia pregetita si condusa prin o desfasiurare mai pre largu togma a acestor principie. Tote aceste le tienu in parte necesarie, in parte de dorit — si credu ca se potu si executá, mai alesu sub conducea si cu initiativa politica conscienta de sine a unui guvern tare. (Aplausu in stang'a.) Dara terenul pentru tote acestea este parlamentul, tote aceste se potu ajunge numai pre calea parlamentului — si de ori ce doctrina, de ori ce scola ne-amu tiené — datorinti'a nostra a tuturor este, a inaltia si potentia autoritatea si increderea in elu. (Consemntire via.) Sa-mi fia permisu, onorat'a Casa, inca observarea, ca de si cum amu disu tienu relatiunile de seriose, totusi nu vedu nici unu motivu pentru descuragiare si desperare. Nu voiescu sa depingu relatiunile cu colori purpurie, nici nu me tienu de acei'a cari credu, ca o sincera indigitare la ranele nostre aru potu sgudui creditul si positiunea nostra in afara. Tierile esterne cunosc relatiunile nostre si increderea loru in vitalitatea nostra numai atunci se va putu sgudui, deca vomu ascunde miseriele nostre dinaintea nostra si a loru si nu ne-amu incercá a le delaturá cu bratu tare. (Aprobare.)

Nu este primulu exemplu in istoria, ca o natiune, la care vieti'a constituutiunale a statu multu tempu intelemita, si care prin o constantia tenace si cu conlucrarea favoritoria a mai multor impregiurari a ajunsu iera la regula independenta a afacerilor sele, n'a consideratu in conscientia amara a mariloru negligenie si sub farmecul tientei mari ce i sta inainte, marginile cumpetului, preste care trezidu atatul in politica catu si in vieti'a fisica provocam adeseori relapsuri si pre unu tempu o stagnatiune in progresu.

La noi inca se arata astadi urmările acestei esageratiuni. Noi vomramu sa radicam cu o saritura organismulu statului nostru pre nivel'a statelor mari si avute si infinitaramu in numeru mare ministerie, dregatorii si judecatorii. In tote aceste a lipsi si sistemul bine pregetat si pregetit cu planu. (Adeveratu !) In esecutare n'a corespusu cu intiela nici aplicabilitatea, nici resolutiunea basata pre o adeverata considerare a factorilor sustatori.

Unde trebua sa se intrebuintizeze tote isvorile ce le aveam spre investiuni folositorie, se facura erogate superflue de lucru. Siuvaldu intre esigentile sistemului parlamentarii si intre traditiunile autonomistice, cari suntu mai adencu inradecinate crearamu unu sistem municipal, care nu este in stare sa corespunda nici aspiratiunilor autonomiei, nici adeveratoru interesu ale justitiei. (Consemntire via).

O mare parte dintre comunele nostre, remanendu inderetu organele ce lucra in trensele, nu suntu in stare sa impla cerculu destinat de lege pentru ele. (Adeveratu !) Inainte de vreme si fara pregatire sistaramu legile de usura si intardiaramu a regulatotu in acela-si tempu relatiunile nostre de creditu si sa ne ingrigim de unu creditu eftinu (Adeveratu !) ba noi amu inmultit greutatile ce esistau pre acestu terenu inca prin disordinea in bugetulu nostru. In lipsa de legi comerciale si in genere de legi materiale amu lasatu poporul nostru, care pre acestu terenu si asi are o pricpele slabu, prada ciarlatanismului. Si deca cu tote aceste mai esiste astadi o autoritate si o disciplina, deca, ceea ce eu nu negu, mai esiste inca securitate pentru persoana si proprietate, — acest'a avemu sa o multiamu nu atatul esecutarei punctuali

a legilor, ci mai multu semtiului instinctiv de dreptu alu poporului nostru. (Asi este ! Unu aplausu lungu si strigari : S'audim !) Fatia de acestea descuragiarea aru fi neindreptatita si mai pericolosa aru fi, a nu lucră si a nu face nimic'a. Sa luamu firul acolo, unde este caus'a reului si deca pana acum ni-a lipsit unu sistem cu planu, sa cream inainte de tote unu atare sistem. (Consemntire.) La statorarea acestui a trebue inainte de tote sa venim in chiaru in respectul principiilor fundamentali. (S'audim !)

Natiunea ungara a primitu o mare si grea problema. In medilocul famelor de popore europene, isolata, ea trebuie sa sustiena unu statu si sa-lu conserveze pentru toti tempii cu caracterul istoricu-natinalu ce l'a ereditu. A radicat acestu caracteru natinalu la inaltmea culturei europene, a sciintiei si moralitatiei, pre care progresandu sa se intaresca si consolideze prin avantagiele si fructele culturei, dara a-lu si scutu totu-odata de influenti'a absorbitoria a torrentului universalu, — acest'a este problem'a si tient'a principale a vietiei nostre de statu, care conditiunea tactulu si predominirea de sine, dara intre tote contrastele si torrentii possibili si lupta morale pentru esistinta, pentru dreptul si autoritatea legilor statului.

Acesta tienta, acesta problema grandiosa determina directiunea si basa institutiunilor nostre de statu. A tiené fia ce dreptu in onore, a apretia interesele nationalitatilor, cari locuiesc intr'o patria comună cu noi, a sustien corporatiunile autonome a face cu mesura egala fia-carei nationalitatii, bisericici, confessiuni dreptate, dara a nu tolera, ca interesulu statului, legea de statu sa se violeze (desaprobaru via in stang'a si in drept'a) ca esistint'a seu linistea statului sa se atace de catra cineva (aprobaru in drept'a si stang'a) : acesta trebuie sa fia principiu directiu in politic'a nostra (aprobaru generale), care eschide imitarea sclavica a modelelor si institutiunilor din afara (Aplausu viu in stang'a, miscare in drept'a), deca aceste nu corespundu relatiunilor sustatorie si intereselor nostre nationali, si pentru acestu scopu trebuie sa servesa ori-ce teoria, ori-ce doctrina, apartiana la ori-ce scola. (Via aprobare.)

Trebue sa mai observam inca la crearea sistemului nostru de guvernamentu unu momentu nu atatul de sublimu, dara din punctu de vedere practicu nu mai pucinu remarcatu (s'audim !) si adeca, trebue sa marturisim, ca noi nu numai pre terenu materialu, dara si in respectul puterilor spirituali suntem seraci si in fatia acestei impregiurari aru fi o politica gresita a inmultit dregatorii si a le desparti de catra olalta. Acelea trebue simplificate si pre unu terenu, unde acelesi interese si receptie administrative concurgu si se concentreaza, acelea sa se proveda prin un'a dregatoria, de-si acest'a s'ar uempla prin diversi barbati de specialitate. (Aprobare.)

In conformitate cu aceste puncte de vedere tienu simplificarea administratiunei statului in tote ramurile sele necesaria, atatul in centru catu si la cele-lalte dregatorii si in jurisdicțiuni sa se intogmesca astfelu, catu sa se asecureze si promoveze sustinerea intereselor statului si esecutarea punctuala a legilor prin conlucrarea organica a organelor — emanentele dela potestatea centrale seu lucreze pre terenul jurisdicțiunii — si spre a se ajunge acestu scopu sa se consolidateze si intaresca positiunea si influenti'a puterei centrale si pre terenul esecutivei municipali, — firesc in marginile legilor sustatorie si a responsabilitatii constituutiunali. (Aprobare in drept'a.)

(Va urmá.)

Cetim in „Press'a“ :

Gravitatea, la care ajunse dilele trecute cestiunea turco muntenegrina dela Podgoriti'a, din caus'a intardierii seu refusului Turciei de a pedepsii pre asasini, si pericolul in care s'a gasit unu momentu pacea Orientalui prin decisiunea ce luase poporul Muntenegrului, adunat sub presidenția bețanilor, de a luá armele contr'a Portiei otomane, a pus in miscare si pre organele de publicitate ale Angliei, cari de ordinariu pastrera o tacere si o resvera despre cestiunile din Turci'a, pre care anevoie 'si-o poate explică cineva.

A trebuitu unu casu gravu ca acel'a din urma din Muntenegru, a trebuitu sa se vedia pacea din Turci'a ore cum amenintata, si puterile dela Nordu : Austro-Ungari'a, Russi'a si Germani'a, de acordu de asta-data si cu Franci'a, intervenindu prin consiliile loru pre langa Pórt'a, spre a preventisbucnirea unui conflictu armat intre Muntenegru si Turci'a, spre a luá cuventul si „Standard“, organulu oficiosu din Londra, si a aprobatu intervenirea diplomatica a puterilor pentru mentinerea paciei, dandu si Portei nisice consilie intelepte care aru fi prinsu mai bine, deca i erau date mai dinainte.

Diarulu „Standard“ dela 21 Ianuarie, organulu conservatorilor din Londra, explica mai intaiu faptul oribilu dela Podgoriti'a cum intielege densulu, aruncându respunderea si pre muntenegreni. Apoi vine la rezultatul anchetei si condemnărilor facute de autoritatatile otomane contr'a turcilor ce s'au constatat culpari, — si observă ca reu s'a oprit Pórt'a din esecutarea acelor condemnedi, sub protestu ca se astepta a se judeca si supusii muntenegreni de catra tribunalele turcesci.

„Procedându astfelu, dice „Standard“, credem ca Pórt'a a lucrat imprudentu. Dece sentint'a comisiunei de ancheta era drépta, trebua sa fia si esecutata, ori-care aru fi fostu conduitu Muntenegrului. Dece nu era drépta acea sentintia, nu era justu sa se sacrifice vieti'a si libertatea turcilor ca sa pota obtine asemenea sacrificii si din partea muntenegrenilor. Celu mai bunu lucru era dara sa se esecute sentint'a comisiunii etc.“

Dupa acest'a „Standard“ spune cum s'au intrunitu poporul munte negrenu in diu'a de anulu nou si in diu'a botezului mantuitorului si s'pronuntiati cu entusiasmu ca e gata a luá armele spre a-si face singur satisfacere contr'a turcilor.

Oprirea la tempu a acestui eveniment prin midilocirea puterilor este o dovada, dice „Standard“, ca totu-deun'a este midilocu de a se impedece unu resbelu.

„Standard“ exprima dorint'a „da nu se cruti nimici din partea puterilor spre a se conserva pacea.“

Depesile din urma din Viena asigurato in fine ca ori-ce pericol de conflicte sangerose intre munte negreni si turci si de alte complicatii grave in Turci'a, s'au inlaturat, gratis interventiune la tempu a puterilor garante, si in specialu a puterilor dela Nordu. Spre a ne face o idee despre gravitatea la care ajunse cestiunea muntenegrina dela Podgoriti'a, si de pericolul, in care s'a aflat unu momentu pacea Orientalui, din caus'a intardierii Turciei de a da sa tisfactiune pentru macelul dela Podgoriti'a, este destulu sa citam pucinu pre langa diarele vienesi, si cateva pasagie din organulu diplomaticei rus "le Nord", unde se releva tota gravitatea cestiuniei.

Ultimile sciri din Viena ne asigura ca, in urma intervenirei multor puteri, I. Pórt'a a renuntat la hotarirea de a nu esecuta condemnedi contr'a turcilor, pana nu

voru judecă si condemnă totu de tribunalele turcesci si muntenegrenii ce se voru gasi culpabili.

Prin inlaturarea acestei conditiuni s'a inlaturat si dificultăatile ce luase nisice proportioni grave.

Despre apreciarile diarului „le Nord“, de acordu cu organele vieneze si chiaru cu „Standard“, asupr'a cestiunei dela Podgoriti'a si solutiunei din urma, vomu mai vorbi intr'unu numeru viitoriu.

Apati'a in 16/1 Ian. 1875.

(*Multiamita*). Comun'a nostra bisericăca gr. or. din Ormenisiiu afiliata la Apati'a, protopopiatulu alu II-le alu Brasiovului, are o bisericutia vechia de lemn acoperita cu sindila si fără ruinata, incătu nu i se scie óra cându va sa se derime, ba ce e mai multu cându plouă nu cu putieni mai tare plouă intrens'a decătu afara. —

Si lângă acesta biserică este si o scolitie de lemn si acăt'a este totu in asemenea stare. — Apoi ce e mai multu suntu ambele acestea cladiri de laturi de satu, intr'unu dealu incătu abiă se pote urcă omulu pâna acolo. Poporulu de acă sta din 65 familii române si vre-o 30 familii neuristice, cu totulu 95 familii. Poporulu avendu de scopu sa-si faca o alta biserică in loculu acestei ruinate, sa induratu unu poporénu anume Zacheiu *Ticusianu* cu sotia lui Stanc'a a darui curtea loru din mediocul satului spre scopulu zidindei biserici. — Poporulu s'a apucat si a facutu contributii, aruncaturi si au facutu dela sine vre-o 500 fl. v. a. au adunat materialu precum pétra si varu in tóm'n'a trecuta, au facutu vre-o 40 mii de caramidi, mi'a a 2 fl., cari constau 80 fl. v. a. asiá le-au mai remasu in bani gât'a d'abiá vr'o 420 fl. v. a. si acesti'a ce suntu spre zidirea unei biserici? —

Poporulu in partea cea mai mare este fără inapoiat din anii trecuti cei nefavoritori, si afara de acea nu scia nici limb'a materna, afara de vr'o 8—10 din cei mai betrâni, ci fiindu ca locuesc intre cei de natiunea secuiesca totu s'au obicinuitu a vorbi limb'a acestor'a. —

Dara dupa cum dice cuventulu sfintei scripturi unde voesce Ddieu acolo se biruesce randuiel'a firei.

Pentru ca ajungendu acăt'a veste despre starea ormenisianilor si in Brasiovu la multu laudatii domnii neguitori, cari mai de multe ori s'au aretata binefacatori la asemenea casuri, observandu multu laudatulu domnii Diamandi *Manole* starea, in carea se afla biserică si scol'a din Ormenisii, nu au pregetatu impreuna cu domnului directoru alu scoleloru gimnasiale si consistorialistu Dr. *Mesiot'a* impreuna cu unu altu domnu ingineriu totu de religia nostra a caletori la fati'a locului in Ormenisii insotindu-i si eu subscrisulu că parochu localu. Cari apoi convingendu-se des pre impregiurările si starea, in care este poporulu biserică si scol'a — in data multu laudatulu domnii Diamandi *Manole*, a promis poporenilor cari erau de fatia, ca Domni'a Sea va ingriji de tóte spesele care voru fi de lipsa la cladirea bisericei, si a scoliei, poporulu sa ingrijescă numai de materialulu trebuinciosu la acestea două cladiri, si sa dea ómeni ajutoriu maiestrilor. Ce este mai multu cu acăt'a binefacere a susu laudatului domnii nu au fostu destulu ci la intorcere intielegendu ca poporulu din Apati'a totu asemenea este fără seracu si micu abiă la vr'o 45 familii, si nu este in stare nici dupa concursulu deschis si publicat in „Telegr. Rom.“ din anulu trecutu Nr. 71—72 că sa-si capete invetiatoriu cu salariulu de 80 fl. v. a. ierăsi s'a induratu din inim'a sea cea nobila a promis ca pâna se va mai inaintă poporulu celu stricatu prin foculu din anii trecuti va dă unu ajutoriu invetiatoriului de 50 fl. v. a.

lângă cei 80 fl. cei da poporulu in 5 ani dupa olalta. —

Dumnedieu sa-lu tinea multi ani intru fericire, dee atotu puterniculu ca simtiul ce-lu pôrtă acăsta inima si susfletu nobilu sa se mai destepte si in altii, căror'a le-au datu Ddieu darulu seu celu bogatu. —

Nicolae Gog'a, parochu si insp. scolaru bisericescu. In numele comitetelor bisericesci din Ormenisii si Apati'a.

Romania

Bucuresci 16 Ianuariu.

Cestiunea Ofenheim a inceputu a resuflă binisioru in diurnalistic'a nostra. Mavrogeni si-a facutu detorinti'a că ómenii de onore, ceilalti amestecati tacu pâna acum si astăpta pote sa le dea parchetulu cuventulu in gura. Pâna un'a alta inse vorbescu diurnalele destulu de la intielesu. Aici ve trimitu unu exemplu estras din Trompet'a Carpatiloru :

„Iéta punctul principalu, in care „Tromp. Carp.“ se unesce si cu „Press'a“ si cu „Românulu“, in grav'a acusare ce cade asupr'a inaltiloru functionari români, si asupr'a unor'a din representatiunea nationala cu acea legislatura, in epoc'a cându s'au datu drumurile de feru din Romani'a de preste Milcovu lui Ofenheim.

Acestu punctu lu reclama onórea tierei si ne pare bine ca in asemenea casuri tóta pres'a româna se unesce spre a cere acela'si lucru.

Parchetulu bucuresteanu că si chiaru biroulu bucureseanu, ministrulu justitiei in fine, june si vigurosu, trebuie sa dea acăsta satisfactiune tuturor românilor, intr'unu statu constitutionalu mai alesu, unde este nevoie, este neaperatu trebuinciosu sa se cunoscă bine tóte personagiurile care aspira la unu fotoliu de deputatu seu de senatoru, său la unu portofoliu de ministru.

D. de Herz trebuie, negrescutu, sa dea deslusire pentru fia-care punctu din scrisoarea sea, si sa numescă si persoanele pre care le mentionează sub velu de anonimu.

Multu mi-a rechiematu aceste nume din scrisoarea d. de Herz numire de Beppo pentru cutare, de mouton etc. in locu de cutare, din argo alu disiloru rosii.

D. de Herz este obligatu sa arete acele persoane sub adeveratele loru nume, si parchetulu românu este obligatu de onórea si de datoria lui sa descopere pre acele persoane.

Ne mirâmu fără cum de a negligeatu, atâtu parchetulu cătu si ministrulu, cum si totu guvernulu intregu, acăsta datoria a sea pâna acum. Dara, de si corespondintia nu pote sa mai esiste, condicile trebuie sa fia, si nu se potu sustrage parchetului in nici intr'unu casu.

Laudâmu „Press'a“ ca multimesce ministrului de justitia Lahovari „ca a invitatu pre d. procurorul sa cera deslusiri dlui de Herz că sa se pote descoperi si urmarí cei culpabili.“

Sa ne permita inse dnii dela „Press'a“ sa le spunemu ca, dupa noi, acăt'a se chiama romanesc; spalatura de plosca. — Condicile, său nimicu.

Numai cu condicile in mâna, procurorulu pote sa cera deslusiri dlui de Herz intro'o materia atâtu de serioasa, căci fără bine s'aru fi potutu că tovarasii intreprenori sa se fi inselatul chiaru ei intre densii, din care inselatura de tovarasi sa resulte acestu ponosu, acăsta degradare natiunale pentru noi.

Si pentru ca acusarea, degradarea natiunala se face in persón'a roslor si a guvernului loru, ei trebuie sa cera publicarea acestoru condice, pentruca este fia-care in dreptu sa dică: deca Heinrich Winterhalder

Schwager, directorulu ministeriului de finançe sub vistierulu Ioanu Bratianu, a primitu mita de 25,000 mii lei vechi, in cinci bunuri rurale minimum, care minimum are maximum, său ce se pote suí celu putienu pâna la diece, negrescutu ca „Psovo“) pote sa fia ministru, si fia-care este in dreptu sa banuiesca ca acelu Psovo, care vine immediat dupa Winterhalder, este ministru care a mai purtat in alte impregiurări nume schimbătu. Si de n'a fi ministru chiaru, acelu Psovo, pentru ca nu este seracu, cum dice d. de Herz in nemieste „Armer Teufel“ (pauvre diable), pote sa fia insusi hamulu, care a purtat totu-déun'a numele de seracu, si chiaru cându a innotat in auru.

Astadi chiaru, dupa impartiel'a celor patru-spre diece milioane, pre deliciurile bulevardelor Parisului, hamulu se dice, „saraculu“.

Nu prejudecămu, nu calumniu, nu afirmâmu nimică; dicem numai: ca pseudonimulu care vine immediat dupa numele propriu Winterhalder, cu calificare de armer Teufel; „omu de care vei avea de mai multe ori trebuintia, elu este unu bietu sermanu (Armer Teufel) si onorabile pâna la esageratiune.“ Dumnedieu sa ne ierte, noue ne vine sa credem ca acelu Psovo trebuie sa fia unu din ambii principi ai rosiiloru. Dara aceste banieli nu se voru lasă sa plane multu tempu asupr'a principiloru disiloru rosii, pentru ca totu partitulu va sil'i parchetulu sa aduca condicile snuruite, pecetluite, cu foile numerate si fără stersaturi său rasaturi in trencsele.

La acăt'a este obligatu de tóte legile judicarie si sociale d. de Herz.

Si credem ca, dupa ierarchia in partitul, viindu d. Winterhalder multu mai departe decătu alu diecelela la rangu, acelu „Psovo“ s'a mituitu celu mai putienu cu de diece ori mai multu, adeca cu cinci-dieci de bunuri de căte cinci mii de lei.

Conjecturile, cu cătu vora inaintă, cu atâtu voru deveni mai grele, asupr'a acestoru persoane. Si trebuie sa marturisim ca, dupa cum amu vedutu pre jurnalulu „Romanulu“ de dumineca, au inmuiat' reu rosii. Este detori'a jurnalului „Press'a“ acum sa-si ia diapozonulu de unde l'a lasatu „Romanulu“ de Joi, Vineri si Sambata, si sa o suie pâna la regusala.

A! Domniloru, cari n'ati crediutu in simtiamentele nimerui, pentru ca nu le-ati avutu a voi; cari n'ati credutu nici odata in onorabilitatea nimerui, in patriotismulu nimerui; cari a-ti calumniatutu totu-déun'a totu ce nu s'a asemenat cu voi, că femeea cea cadiuta care nu sufera pre femeia'ră radiosa prin puritatea ei; a! domniloru, este o justitia, si deca nu omenescă, este o justitia cerésca:

A-ti calumniatutu! si ve vine respplat'a. — De unde? Dela Dumnedieu. — Prin ce? Prin biciulu seu de focu cu două limbi; Offenheim-Herz.

Acusarea este formală. Sa cete in Curtea cu jurati a Vienei: „Winterhalder, intitulu vostru, fiindu directoru de Vistieria sub Vistierulu Ioanu Brateanu, a primitu mita, dela d. de Herz, cu ocasiunea hotiei ce s'a facutu cu concesiunea Ofenheim, 25,000 lei“, si cele ce urmează acestei declaratiuni formale.

O inmōie „Romanulu“ contr'a d. de Herz, pentru ca a venit u se vede depesile dela principi s'o lase móle.

Noi suntemu inse acăt. Si deca si confratii dela „Pressa“ voru voi sa se unescă cu noi, celu pucinu in acăsta impregiurare, vomu strigă pâna cându se voru sparge audiuile: Condicele Condicele, Condicele d-lui de Herz, in concesiunea Romanu-Iasi-Sucéva-Cernautiu.

Sa lamurim lucrulu in semplicitatea sea sumaria.

Sub ce ministeriu s'au datu concesiunile Strusberg si Offenheim? Care ministru a datu concesiunea monstru-

osa cu 270,000 franci chilometrulu, si cu 7 la sută asigurare pre câmpu luciu?

Cum era sa pote sa corumpa d-nii Strusberg si Offenheim, cari au lucratu sa li-se acorde concesiunea, déca vestitulu guvernul rosii nu le-aru fi datu acăsta suma colosală de 270,000 fr. kilometrulu? — Suma neasteptata de densii negrescutu, si din care ori cătu sa fi datu, le-a remasă căstigă neauditu.

Cându patriotică majoritate din senatu s'a infiorat de acăsta enormitate a rosiilor si a protestat, cine a sfarematu senatulu batjocorindu, huiduindu, insultându pre senatori la esirea din senatu si pre ultie? Opiniunea publică, dle Rosetto-Bratiene, său acelu guvernul cu constituinea scrisa pre retevee?

Cine a convocat altu senatu, si pâna a nu se intrună senatulu a sanctionat concesiunea in pripa, incătu pare ca dă tatarii, si apoi si nerușinarea sa astepte unu bilu de indemnitate.

Cine sibieră mai tare in parlamentul român, ca nimeni dintre noi nu este demnu sa vorbescă de d. Ambronu, reputatiune universala de moralitate si capacitate?

Pre cându ve spunea „Trompet'a Carpatiloru“ ca vindeti tiér'a, ca dată midilóce streiniloru sa conrupă pre cei corruptibili, căror'a daserati voi putere si sa ne jefuiescă că sa ve in bogatișca si pre voi, voi ne injurati, ne fecea-ti caricatură in felu de felu, cu corone furate pre capu, ne acoperati de calomii, de amerintări! — Tineti minte bine căte ne faceati pre atunci. — Offenheim acum ne resbuna. Winterhalder si Psovo, de ce a-ti fugit din tiéra?

Domnule ministru actualul alu justitiei, d-le presedinte si d-le procurorul generalu alu inaltei curți de cassatiune si justicie, déca pre condicile lui Strusberg n'amu potutu punemân'a, cereti imperiosu condicile lui Herz-Offenheim că sa resbunati inocenția.

Misiunea a apară inocenția, este numai probedintie. Si probedint'a v'o transmite d-vostre acăsta sacra misiune.

C. B.

Varietăți.

Anunciu bibliografic.

Directiunea tipografiei archidiecaseane face cunoscutu dloru invenitori din scólele poporale, ca au edat in tipariu o Gramatica româna, intocmita după o metoda nouă de Par. Protos. si prof. seminarialu Dr. Ilarionu Puscariu — spre scopulu invenitamentului elementar.

Gramatică acăt'a este intitulata: „Limb'a materna in Institutele pedagogice si clasele poporale române.“ Voluminozitatea ei este de 12 côle, esterioru placutu prin arangiarea potrivită a materielor. Dupa valoarea ei internă atâtu cu privire la materialulu alesu, cătu si la metod'a observata in ea promite a fi un'a dintre cele mai bune cărti didactice in specialitatea acăt'a.

Cu tóte acestea pretiulu acestei cărti este nelegata 30 xr., iéra legata 40 xr. v. a. Eata dara si unu pretiu atâtu de moderat, posibilu numai prin consecintele binefacatorie ale fericitului in Dlu Metrop. Andreiu, care in p. IV. alu testamentului seu s'au ingrigit si pentru tiparirea cărlor scolarece cu unu pretiu cătu se pote mai moderat.

Sabiu in 21 Ianuariu 1875.

Directiunea tipografiei arhidiecesane.

* * Bibliografia. Multu asteptatul, cu dreptu cuventu, pentru interesul celu mare la care nu pote fi indiferent nici unu român; multu asteptatul alu III volumu, din a două

edițiune din *Cronicile României* și *Letopisetele Moldaviei și Valachiei*, revediuta, indiestrata cu note, biografii și facsimile, cuprindîndu mai multe cronice nepublicate încă; și, că adăusu: *Tablele istorice ale României* dela 1766 până la 11 Februarie 1866 de *Michail Cogalnicen*; multu asteptatul alu III volumu alu acestei edițiuni, a esită de sub tipariu și se află de vîndare la librariile cele importante.

A mai dice ce-va asupr'a acestei publicațiuni, aru fi de prisosu; pentru ca a vorbitu destul pentru dens'a edițiunea intâi, din care este mai multu tempu de cându nu se mai află în comerț nici unu singur uș esemplar, macar cu ori-cara pretiu.

Volumul acesta cuprinde:

Prefația.

Letopisetiul Moldaviei (1662—1729) atribuitu lui Nicolau Muste.

Cronică anonima a Moldaviei (1662—1735) tradusa in grecesce, d. A Amiras.

Letopisetiul Moldaviei (1741—1769) de Spatarulu Ioanu Cant'a.

Letopisetiul Moldovei (1733—1774) de Enachi Cogalnicen.

Stihuri asupr'a tăierei Domnului Grigoriu Ghic'a VV alu Moldaviei, de Enachi Cogalnicen.

Stihuri asupr'a perirei boierilor Moldovei Bogdanu și Cuz'a, de Enachi Cogalnicen.

Condic'a obiceiurilor vechi si noue (Ceremonialul Curtiei) ale Domnilor Moldovei de Georgachi alu doilea logofetu, 1762.

Tragodi'a séu Eteria Grecoilor din 1821, de Vorniculu Alessandru Beldimanu.

Tractaturile incheiate de către Bogdanu VV alu Moldavei cu Sultânul Bajazet II, de logofetu Nicolau Costinu.

Apendice.

* * O voce. Înca în anul trecut, sub pretestul unui balu, care nu s'a tenu, se adunase câteva fiorini pentru unu cabinetu de lectura infinitendu din partea junimei române de aici.

In estu anu inca se colectase oarecare suma cu ocasiunea unui balu; după ce pâna astăzi nu s'au datu nici o dare de séma necum binevoitorilor contribuenti, dara nici chiaru junime, aru fi bine sa ne spuna cei competenti, ca unde si cum se află banii aceia?

Unul din juni.

* * (Teatrul român.) Cu piesele jucate Dumineca „Blastemul tieréului pre patulu de mórte” și „Furișul”, cari au succesu bine, si cu piesele reprezentate Marti séra „Mórtea lotrului Tunsu din România”, data la dorint'a comuna a dô'a óra, si „Vrajitora Oltului”, cari asemenea au reusit spre multiamirea publicului, trup'a teatrală sub directiunea dlui G. Popescu si-a incheiatu seri'a reprezentatiunilor si se va departă din mediul nostru mergendu la Brasovu.

Pieselete cîte se jocara pâna acum ne-a datu ocazionea sa putemu face o apretiuire generale despre capacitatea dramatică a reprezentatiunilor. Dlu directoru Popescu si Constantinescu au datu in toate piesele probe de talentu si desteritate de artistu cu deosebire cestu di urma in representarea caracterelor in diverse situatiuni psichologice este dejă unu artistu demnu de o sîrte mai buna. Dlu Constantinescu inca este unu talentu mladiosu, are inclinări forte apretiubile pentru partea comica. Ceilalti, că diletanti suntu esemti de recensiune.

Raportu comercial.

Sabiu 29 Ianuariu n. Grâu 4 fl. 53 xr. frumosu, 4 fl. 27 xr. mestecatu, 4 fl. — xr. culat, infer.; secară 3 fl. 13 xr. pâna 2 fl. 73; — orz fl. 3; ovesu 1 fl. 60 pâna 1 fl. 33 xr.; cuciucru (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 33 xr. galăt'a austriaca.

Cânepe'a — fl. maj'a.

Linte 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.
Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr. maj'a.
Lemne de focu 8—9 fl. stang. austri.
Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcă 28 xr. Ursore 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 20 Ianuariu (1 Febr.) 1875.	
Metalicele 5%	70 35
Imprumutul național 5% (argintu)	75 65
Imprumutul de statu din 1860 ...	111 —
Acțiuni de banca	956 —
Acțiuni de creditu	216 50
London	111 —
Obligațiuni de desdaunare Unguresci	78 25
" " " Temisiorene	76 75
" " " Ardeleanesci	75 80
" " " Croato-slavone	80 —
Argintu	105 75
Galbinu	5 25
Napoleonu d'auru (poli)	8 90

Nr. 109|Sc. ex 1875.

Concursu.

Fiu vacante doue stipendii de statu de căte 500 fl. v. a. menite prin resoluție prea înalta din 8 Aprilie 1864 pentru clerici gr. or. absoluti, cari doresc a-si continuă studiele la vre-o Universitate, — de asemenea devenindu vacantu unu stipendiu de 250 fl. v. a. din fundație *Franciscu Iosefină*, — pentru conferirea acestora se scrie prin acăstă concursu pâna in 7 Februarie a. c. st. vechiu.

Doritorii de a capăta unul din aceste stipendii au a substerne la Consistoriul archidiocesanu, petitiunile loru pâna la terminul pusu cu următoarele documente:

- a) atestatu de botezu;
- b) atestatu de maturitate si dela institutulu, la care au ascultat in semestrul acesta;
- c) atestatu de paupertate; si in deosebi cei cari voru concură la cele doue stipendie de statu a 500 fl. au a asterne prelunga acestea si atestatulu despre absolvarea cursului clericale de trei ani la institutulu nostru pedagogicu-teologicu.

Din siedint'a Consistoriului archidiocesanu plenariu, tie. nuta la Sabiu in 15 Ianuariu 1875.

Concursu.

Pentru vacant'a parochia gr. or. Muresiu Dece'a protopresbiteratulu Turdei inferiore, in urm'a milostivei resolutiuni dto 10 Ianuariu nr. cons. 54 1875, se scrie concursu pâna in 1 Martiu a. c. — cându va fi si alegera.

Emolumentele anuali a acestei parochii fiindu calculate totē in bani siue la 200 fl. v. a.

Voitorii de a ocupă acăsta stațiune suntu obligati a tramite petițiile in intielesulu Stat. organicu la subscrișulu, pâna la terminul susu preprintu. —

Agarbicu 16 Ianuariu 1875.

In contielegere cu comitetulu eclesiasticu.

Simeonu Popu Moldovanu, (1—3) Protopopu gr. orient.

Edictu.

Maria Ioanu Saniutia din Tiantiari, care in 14 Fauru 1873 au parasit u ne credintia la o luna dupa cununie pre legiu-tulu ei barbatu George Neguliciu totu din Tiantiari nesciindu-se de atunci nici pâna astăzi loculu ubicatiunei ei, se cităza prin acăstă, că in terminu de unu anu sa se prezenteze la scaunulu protopopescu mai josu subscrisu, căci la din contra procesulu divortialu incaminat de barbatulu ei, se va pertractă si decide in absent'a ei.

Brasovu, in 29 Novembre 1874.

Scaunulu tractului protopopescu gr. or. Iiu alu Brasovului că foru matrimonialu. Iosifu Baracu, (3—3) protopopu.

Nr. 8/875.

Edictu.

Prin care Marin'a Ioanu Tristiu marit. Iacobu Hanzu din Gurariului in scaunulu Sibiului, carea in 10 Oct. 1874 au disparutu din comun'a ei na-tale si dela barbatulu ei fără a se fi

mai potutu dă de urma-i si fără a se sci de se mai află in viéția, la cererea barbatului ei Iacobu Hanzu se provoca prin acăstă, că in terminu de unu anu, si anumitu pâna in 1 Fauru 1876, său sa se intórcă la barbatu său sa arete la acestu foru, in persoana său prin plenipotentiatu, causele din cari nu poate trăi cu barbatulu ei, pentru că precale legale sa se pótă otari cele cu dreptu si cu cuviintia; pentru la din potriva, acea Marin'a Iacobu Hanzu se va privi că fugara—fără cuvențu — si se va judecă — in urm'a cererei barbatului ei, — dupa prescrierea canónelor st. nóstre bisericii.

Sabiu 18 Ianuariu 1875.

Forulu matrimonialu gr. res. alu protopresbitera (1—3) tului tract. Sabiului I.

Nr. prot. 9/1875.

Edictu.

Ilie Morariu din Garbov'a scaunulu Mercurei, carele de doi ani a parasit u pre legiu-t'a sea socie Ioanu Cand'a din Reciu, — se cităza a se prezenta inaintea subsemnatului scaunu ppescu in terminu de unu anu si-o di, si anumitu pâna in 18 Ianuariu 1876, căci la din contra procesulu divortialu asupr'a-i intentatu se va pertractă si decide si in absent'a lui. —

Mercurea in 17 Ianuariu 1875.

Scaunulu ppescu gr. or. alu Mercurei.

I. Drocu (1—3) Adm. prot.

Spre orientare

pentru bolnavii de gura si de dinti, precum si pentru cei ce au lipsa de dinti !!

Doctorulu si tehniculu de dinti

C. ZINZ, că practicu de 20 de ani si provediutu cu diplom'a Universitătiei c. r. de Vien'a, se recomanda pentru vindecarea tuturor bôleloru de gura si dinti, fia, că acelea sa devina dela dinti său alte cause; intr'asemenea ofera densulu prepararea de dinti singurateci, precum si de corone de dinti intregi dupa metodulu celu mai nou eglesu si americanu; pre lângă acestea mai posede densulu si *unu mijlocu* unicu in feliulu seu, prin care orice dorere de dinti se poate vindecă fără dorere si fără delaturarea dintelui pre lângă garantia. — Bolnavii intr'adeveru fără midilóce se voru lacu gratis u la óra 12—1.

In fine va zabovi densulu in excursiunile sele la toate orasiele dupa trebuintia asiá, incătu sa pótă satisface comandeloru on. patienti pe deplinu.

A conversá dela 10—12 si dela 3—5 óre.

Locuint'a e in casele lui Iähnisch. Tempulu ce va petrece e pâna 20—30 Aprile anulu curentu.

(1—12)

Inscrinare.

Deschidiu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mositu din Sabiu cursulu de instructiune pentru mösie, candidatele de mositu de na-tionalitatea româna si nemtíesca suntu provocate a se insinuá pâna la terminul indicat la subscrișulu spre a fi primite in cursu.

Sabiu 1 Februarie 1875.

Dr. Lukacs Mikulicz, Profesoru ord. de mositu.

(1—4)

Nr. 1935/1874.

Publicare de licitație.

Din partea judecatoriei reg. din Sasu-Sebesiu că dregatoria pentru cărtile funduare se aduce la cunoștința

publica, ca in caus'a actórei Mar Mihaila contra Simionu Capete et sorte poto 404 fl. 88 xr. c. s. c. s. dispusu licitarea judecatorésca a matorelor bunuri nemiscatórie se custrate si estimate :

I. A remasitiei lui Simionu Capet.

Cas'a Nr. 550

Unu agru (pamentu aratoriu N. top. 615 ;

Unu agra Nru top. 927 si 928

O Via " 2339

Unu fenatiu " 2637, 2638

2639 :

Unu fenatiu " 2904

Unu fenatiu " 2967

Unu agru " 3114/

Unu agru " 3171

Unu agru " 3218, 3219

3221 si 3222 ;

O via " 3477

Unu fenatiu " 3489,

II. A remasitiei lui Daniilu Raic'a

Cas'a sub Nr. top. 194 si 195

O via " 1322

Unu fenatiu " 1474

O via " 1487

Unu fenatiu " 1492

Unu fenatiu " 1714

Unu agru " 1723

Unu fenatiu " 1925

Unu agru " 1957,

O via " 2542 si 2543

III. A lui Mitti Orasianu

Cas'a sub Nr. top. 2512/